

Література

1. Принципи корпоративного управління (рішення ДКЦПФР від 11.12.2003 року № 571): <http://www.ssmc.gov.ua/NA.aspx?RAID=3575>.

2. Сазонець І. Л. Корпоративне управління: світовий досвід та механізм залучення інвестицій /Сазонець Ігор Леонідович/ Навч. пос. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 304 с.

УДК 330.144.2

Є. С. Осадчий, аспірант
кафедри менеджменту банківської діяльності,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ СВІТОВОГО ДОСВІДУ РЕГУЛЮВАННЯ ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ

З процесами інтеграції національної банківської системи у міжнародний фінансовий простір важливим фактором залишається відстоювання національних інтересів і позицій на світовій арені.

Для національних фінансових ринків більшості країн характерна наявність обмежень відносно іноземного капіталу. В даний час більше 100 країн членів СОТ зберігають ті чи інші обмеження на доступ іноземного капіталу на національні ринки фінансових послуг. За наявними оцінками, 60 % обмежень сконцентровані в сфері надання послуг дочірніми структурами і філіями іноземних банків (табл. 1).

Таблиця 1

ОСНОВНІ МЕХАНІЗМИ ЗАХИСТУ НАЦІОНАЛЬНИХ БАНКІВСЬКИХ СИСТЕМ

Механізми захисту	Країни запровадження
Квотування частки банків-нерезидентів у загальному статутному капіталі або в активах національної банківської системи	Індія, Індонезія, Малайзія, Республіка Корея, Філіппіни
Встановлення максимального рівня участі банка-нерезидента в статутних капіталах національних банків	Бразилія, Індія, Малайзія, Мексика, Норвегія, Таїланд
Встановлення мінімального розміру капіталу для банка-нерезидента, бажаного відкрити філіал або дочірню установу банку	Китай

Закінчення табл. 1

Механізми захисту	Країни запровадження
Встановлення мінімального розміру капіталу дочірнього банку або філіалу банка-нерезидента	Практикується в більшості країн
Квотування ліцензій на відкриття дочірнього банку або філіалу банка-нерезидента	Індія, Філіппіни, низка штатів США
Оцінка економічної доцільності відкриття банка-нерезидента	Бразилія, Малайзія, Республіка Корея, Чилі
Встановлення обмежень на проведення окремих банківських операцій в національній або іноземній валюті для дочірніх банків або філіалів банка-нерезидента	Бразилія, Індонезія, Канада, Китай, Республіка Корея
Встановлення обмежень на проведення окремих транскордонних банківських операцій	Словаччина, Таїланд, Чехія, Чилі
Квотування частки фізичних осіб-нерезидентів у складі працівників дочірнього банку і філіалу банка-нерезидента	Практикується в більшості країн

Пропонуємо ознайомитись з певними обмеженнями діяльності іноземних банків у деяких країнах світу. Розвинуті країни світу: США: Федеральна резервна система може відмовити окремому комерційному або інвестиційному банку, що контролюється нерезидентами, у виконанні ним функцій прямого дилера державних цінних паперів, якщо на американські банки в країні походження банку в даній сфері не розповсюджуються регулятивний вплив. Обмеження на рівні окремих штатів: А) Іноземні дочірні банки, що отримали ліцензію на рівні штату, заборонено придбавати банки, зареєстрованих або які мають основне місце діяльності на території іншого штату; Б) Каліфорнія: умови купівлі каліфорнійських банків банками-нерезидентами (створеними як на федеральному рівні, так і на рівні штату) відрізняються від вимог до американських банків; В) Вашингтон: філіал іноземного банку може відкривати на території штату лише один офіс; ліміт на залучення депозитів від американських громадян не більше ніж 100 тис. доларів США.

Франція: 1) Регулюється «Національний режим» по відношенню до країн, що не є членами Європейського союзу, застосовується на умовах обопільності; 2) В процесі приватизації інвесторами не із ЄС не може бути продано більш ніж 20 % статутного капіталу фінансової структури; після завершення приватизації обмеження скасовуються.

Великобританія, Норвегія: На допуск банків, що контролюються нерезидентами, розповсюджується принцип обопільності.

Країни світу що розвиваються: Бразилія: 1) Доступ іноземних банків у національну фінансову систему може бути закритий центральним банком у випадку зниження стабільності платіжного балансу; 2) Обов'язковий контроль при: створенні філіалу іноземного банку, збільшення розміру і частки в статутних капіталах бразильських фінансових інститутах та приватизації державних банків; 3) Продаж нерезидентам державних фінансових установ дозволена у випадку якщо є спеціальний дозвіл Міністерства планування і бюджету, який враховує національні інтереси держави.

Мексика: 1) Максимально можлива доля участі в капіталі банківської системи країни становить 25 %; 2) При перевищенні вказаної норми нерезидентами з країн-членів ОЕСР проводяться консультації з метою аналізу впливу цих банків на економіку країни з можливістю перегляду і тимчасової фіксації ліміту даної участі; 3) Дочірні фінансові структури, що контролюються нерезидентами, не можуть створювати філіали, агентства та дочірні структури за межами країни. Тобто заборонена експансія банківського капіталу через Мексику.

Ісландія: Розмір прямих іноземних інвестицій у банки країни обмежений лімітом у 25 % сукупного статутного капіталу всіх структур у банківській системі країни

Більшість розвинутих країн світу використовують обмеження, щодо функціонування іноземного капіталу адекватно тим, які застосовуються регулятором країни походження капіталу до національного капіталу. Країни світу, що розвиваються мають значно ширший арсенал обмежень доступу іноземного капіталу в банківську систему країни.

Збільшення присутності іноземного банківського капіталу в Україні має відбуватися: по-перше, відповідно готовності до цього української економіки в цілому та національної банківської системи зокрема; по-друге, в рамках чітко продуманої, збалансованої і послідовно реалізованої стратегії їхнього допуску, заснованої на пріоритеті національних інтересів з урахуванням також побажань.

Література

1. *Ведернікова С. В.* Формування і контроль за стратегією комерційного банку в умовах фінансової глобалізації // Актуальні проблеми економіки. — № 12 (90). — 2008.
2. *Гриценко Р.* Особливості нагляду за філіями іноземних банків у США // Вісник Національного банку України. — 2008. — № 12. — С. 12—14.
3. *Чуб О. О.* Концептуальні засади банківського нагляду в умовах глобалізації / О. О. Чуб // Фінанси України. — 2009. — №7. — С. 47—51.